

Aan de fractie VVD
T.a.v. de heer Bart van Gurp

Doorkiesnummer: (0344) 637 458

Tiel : dinsdag 27 oktober 2015
Kenmerk :
Onderwerp : Artikel 41 vragen fractie VVD inzake vluchtelingenvraagstuk

Geachte heer Van Gurp,

Op 8 oktober 2015 heeft u namens de VVD fractie schriftelijke vragen gesteld op grond van artikel 41 van het Reglement van Orde van de gemeenteraad. De vragen hebben betrekking op het vluchtelingen-vraagstuk. Middels deze brief ontvangt u onze antwoorden op de gestelde vragen.

Het college heeft kennis genomen van uw verzoek om dit onderwerp te agenderen voor de raadsvergadering van 28 oktober, zodat de raadsfracties in gesprek kunnen gaan over dit onderwerp. Deze beantwoording kan daarbij worden betrokken.

Vraag

Wat kan de gemeente Tiel bij het vluchtelingenvraagstuk betekenen op het gebied van huisvesting, begeleiding zoals onderwijs en het faciliteren/ doorverwijzen van hulpaanbod uit de samenleving? (In de bijlage 1 is een kopie van de schriftelijke vragen van de heer Van Gurp.)

Reactie

Hierbij wil ik als eerste u verwijzen naar bijlage 3 Begrippen. Bij de bespreking in de commissie Bestuur van 8 oktober jl. werd duidelijk dat er behoefte was aan enkele definities. Hiervoor hebben wij een korte verkenning gedaan naar duiding van de verschillende begrippen rondom vluchtelingen. Daarbij gaat het om onder andere begrippen zoals vluchteling, asielzoeker, statushouder en vergunninghouder.

1. Soorten opvang

Alvorens in te gaan op uw vraag naar wat de gemeente Tiel kan betekenen bij het vluchtelingenvraagstuk, is het belangrijk om het onderscheid te maken tussen verschillende soorten van opvang/huisvesting:

Crisisopvang

Op 27 september 2015 heeft de minister van Veiligheid en Justitie aanvullend op verzoeken die vanuit het COA aan gemeenten zijn gedaan, alle Veiligheidsregio's om hulp gevraagd voor kortdurende (72 uur) crisisopvang van vluchtelingen. Hierbij wordt met name gedacht aan locaties die binnen gemeenten bekend zijn vanuit de gemeentelijke taak Bevolkingszorg bij crisissituaties (voor de opvang tijdens bijvoorbeeld een grote brand of andere calamiteiten). Gezocht werd naar opvangplaatsen voor 72 uur, inclusief verzorging. Het doel is deze slaapplekken zo snel mogelijk weer beschikbaar te maken voor het daarvoor bestemde gebruik en de vluchtelingen door te laten stromen naar reguliere opvanglocaties van het COA.

De gemeente is verantwoordelijk voor de inrichting en de dagelijkse gang van zaken rondom

crisisopvang. Het COA is verantwoordelijk voor de overige opvangvormen.

Noodopvang

Vanuit het COA is een oproep aan alle gemeenten gedaan om tijdelijke opvang van vluchtelingen te realiseren, zogenaamde noodopvang. Het betreft dan het realiseren van een tijdelijke opvang, alvorens een AZC deze vluchtelingen kan ontvangen. In de AZC's wordt de screening en eventuele asielprocedure opgestart.

Het gaat dan om hallen en locaties voor paviljoens voor de duur van zes tot twaalf maanden met een opvangcapaciteit van 300 tot 600-plus bewoners. Bij voorkeur in de directe nabijheid van een tijdelijke of reguliere opvanglocatie. Noodopvanglocaties realiseert het COA in goede samenwerking met gemeenten in hoog tempo. Bijvoorbeeld: in Nijmegen (Heumensoord) is een noodopvanglocatie van 3000 plekken.

Tijdelijke opvang

Ook wordt gesproken over tijdelijke opvang. Hierbij gaat het dan om onder meer recreatieparken, migrantenhuisvesting of vergelijkbare accommodaties waarvan de verhuurende eigenaar de exploitatie deels uitvoert. Dit voor de duur van één tot twee jaar met een opvangcapaciteit van 300 tot 800-plus bewoners.

Reguliere opvang; AZC

Een asielzoekerscentrum, afgekort AZC (ook wel opvangcentrum genoemd), is een locatie voor asielzoekers die tijdelijk in een land verblijven tot over hun asielaanvraag is beslist. Het aanbieden van deze opvang wordt in Nederland gedaan door het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Een asielzoekerscentrum wordt door het COA geëxploiteerd voor een termijn vanaf twee jaar met een opvangcapaciteit van 300 tot 1500-plus personen. Bij deze termijn kan het COA investeren en is een financieel verantwoorde exploitatie mogelijk die voldoet aan ons politiek gedragen plan van eisen.

Het land waar asiel wordt gevraagd moet nagaan of de asielzoeker valt onder het Vluchtelingenverdrag. Dit gebeurt in de asielprocedure. In Nederland beslist de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) over de asielaanvraag en of de asielzoeker erkend wordt als vluchteling.

Statushouders

Op het moment dat een vluchteling een status/verblijfsvergunning (meestal voor 5 jaar) heeft gekregen in het AZC heeft hij/zij recht op permanente woonruimte. Vluchtelingen worden vervolgens gekoppeld aan een gemeente. In die gemeente krijgt de betreffende statushouder dan voorrang op huisvesting. De statushouder kan ook elders woonruimte zoeken, maar geniet dan geen voorrangpositie voor een huurwoning in een andere gemeente.

Iedere gemeente krijgt per half jaar een taakstelling met een aantal te huisvesten statushouders. Het huisvesten van statushouders is momenteel belangrijk, omdat daarmee plaatsen beschikbaar komen in de asielzoekerscentra (AZC) voor vluchtelingen. In de AZC's zitten namelijk veel statushouders die in afwachting zijn van permanente woonruimte. Dit wordt als een belangrijk knelpunt beschouwd in de "asielketen". Als de uitstroom sneller verloopt, kan de instroom vanuit de crisisopvang en noodopvang sneller verwerkt worden.

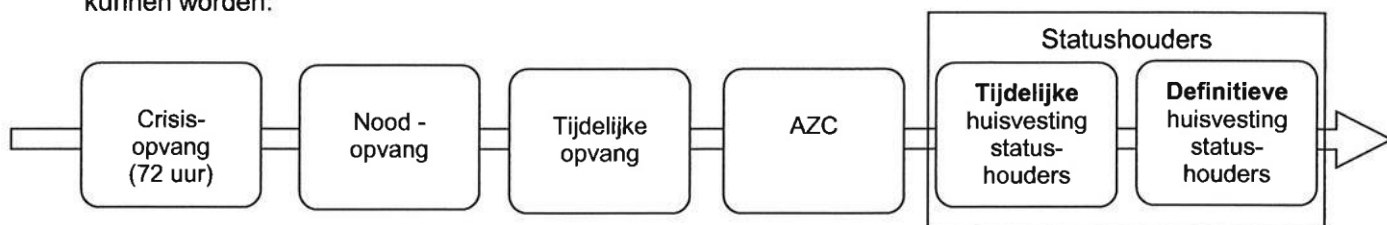
De taakstelling die Tiel heeft ontvangen voor 2015 wordt naar verwachting dit jaar gerealiseerd via de reguliere woningen van de woningbouwcorporaties. Voor 2015 gaat het om 72 personen. De taakstelling voor de eerste helft van 2016 bedraagt naar verwachting 49 statushouders.

De huisvesting van statushouders zorgt voor extra druk op de woningmarkt. Aandachtspunt hierbij is de wachttijd voor sociale huurwoningen voor 'reguliere huurders'. Hierover heeft minister Blok de Tweede Kamer laten weten onderzoek te doen op welke manier hier invulling aan gegeven kan worden. Naast meerdere verkenningen/onderzoeken, wordt specifiek gekeken naar maatregelen/oplossingen, waarbij deze wachttijd niet wordt vergroot (zie bijlage 2 voor de brief van de Minister).

Daarnaast vraagt een toename van het aantal statushouders extra inzet vanuit verschillende gebieden om deze mensen op een goede manier te laten functioneren in de maatschappij. Daarbij gaat het onder meer om onderwijs, gezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning.

Op maandag 12 oktober kondigde het kabinet een versobering aan van de huisvesting van statushouders. Het kabinet heeft ervoor gekozen om statushouders geen voorrang meer te verlenen op een sociale huurwoning. Daarbij zijn kernwoorden 'sober' en 'rechtvaardig'. Daarbij is ook aangegeven dat er andere vormen van huisvesting worden opgepakt, zoals ruime aantallen containerwoningen. Hoe dit precies vervolg krijgt, is nog niet uitgewerkt.

De verschillende soorten opvang zijn hiermee beschreven. Schematisch zou dit als volgt weergegeven kunnen worden:

2. Uitgangspunten College van B&W

Tijdens de bespreking op donderdag 8 oktober 2015 heeft het college via burgemeester Beenakker de commissie Bestuur het volgende laten weten.

1. Het college wil een bijdrage leveren aan kortdurende noodopvang en sluit zich aan bij de regionale aanpak. Wij zijn in overleg met de regio gemeenten over de beschikbaarheid van geschikte noodopvanglocaties in de regio Rivierenland.
2. Het college wil medewerking verlenen aan het realiseren van een grotere doorstroom van de AZC's door het versneld opnemen van extra statushouders bovenop de door het COA opgelegde taakstelling. Wij willen de voorwaarde stellen dat deze groep doorstroomt binnen Tiel of de regio.

Om deze voornemens te bereiken ondernemen we op korte termijn de volgende acties:

- Het instellen van een ambtelijke werkgroep inzake de aanpak Huisvesting en participatie Vluchtelingen;
- In kaart brengen of er geschikte opvanglocaties zijn in Tiel;
- Het verkennen van de private woningmarkt;
- Het opstellen van een plan van aanpak om vergunninghouders zo snel mogelijk naar onderwijs en werk te begeleiden;
- Verkennen met de schoolbesturen primair onderwijs en het samenwerkingsverband passend onderwijs op welke wijze een onderwijsvoorziening kan worden gecreëerd voor leerlingen in het basisonderwijs en wat de gemeente hierin kan betekenen vanuit het Onderwijsachterstandenbeleid;
- Het onderzoeken van de Regionale aanpak huisvesting statushouders;
- Het coördineren van hulp- en maatschappelijke acties door de stichting Vluchtelingenwerk.

Tot slot heeft gemeente Tiel binnen Rijk van Nijmegen en Regio Rivierenland aangegeven een trekkende rol te willen vervullen voor de coördinatie van dit vraagstuk binnen deze regio's.

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Op 2 oktober jl. zijn de burgemeesters bijeen geweest voor een themabijeenkomst van het algemeen bestuur van de veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Daar is toen onder meer gesproken over de problematiek met betrekking tot de opvang van vluchtelingen. Daarbij kwam expliciet de vraag naar voren of en in hoeverre het veiligheidsbureau van de VRGZ coördinatiewerkzaamheden verricht ten behoeve van de gemeenten.

Daarop is het volgende besloten:

- In de samenwerkingsgebieden Rivierenland en Rijk van Nijmegen wordt afzonderlijk gezocht naar een vorm van samenwerking ten behoeve van de opvang van vluchtelingen.
- Een medewerker van het veiligheidsbureau van de VRGZ neemt deel aan deze overlegvorm(en)
- Gemeenten geven aan de VRGZ door wat hun aanbod is en wat bijvoorbeeld hun capacitaire vraag is. Uitgaande van de verantwoordelijkheid van gemeenten is het doel te komen tot afstemming van en ondersteuning bij de inrichting.
- Dit onderwerp wordt een vast agendapunt in de vergadering van het algemeen bestuur VRGZ

De burgemeesters Beenakker (Tiel) en Van Eert (Beuningen) hebben het op zich genomen om op subregionaal niveau de acties c.q. wensen van de gemeenten af te stemmen.

Regio Rivierenland

In de regio Rivierenland is afgesproken dat de gemeente Tiel een coördinerende rol vervult op dit vraagstuk. Het gaat dan voornamelijk om kennis delen, uitwisselen contactpersonen en elkaar informeren.

3. Stand van zaken Tiel

Gemeente Tiel heeft verschillende mogelijkheden binnen dit vraagstuk.

Huisvesting

Hieronder is per opvangsoort een globale analyse gegeven van de mogelijkheden die er zijn. Daarbij zijn zeer grove indicaties gedaan van mogelijke initiële kosten.

a) crisisopvang

Gemeente Tiel heeft een aantal locaties (sporthallen) waar in het kader van de reguliere crisisbeheersing opvang kan plaatsvinden. Als gemeente kun je ervoor kiezen die voor 72-uurs opvang vluchtelingen in te zetten. Wij gaan informeren bij het COA hoe urgent crisisopvang nog is en afhankelijk van de antwoorden overwegen we onze bijdrage te leveren.

b) noodopvang

Vanuit het Rijk is expliciet de voorkeur aangegeven voor grootschalige voorzieningen zoals Nijmegen/Heumensoord. Gemeente Tiel ziet hier op basis van een snelle analyse van mogelijkheden binnen haar gemeentegrenzen/-eigendommen geen locatie voor beschikbaar. Enkel met grote (financiële) ingrepen zijn eventueel mogelijkheden te creëren.

c) huisvesting statushouders

Primair is afgesproken dat de woningbouwcorporaties in de huisvesting van statushouders voorzien. Dat is in afgelopen jaren ook altijd gebeurd. De verwachting is dat door de toename van de taakstelling het moeilijk(er) zal worden om via de reguliere woningen van de corporaties de huisvesting in Tiel te faciliteren. Dat betekent dat er mogelijk breder gekeken moet worden naar huisvestingsopties.

Doordat de gemeente zich in wil zetten voor een extra opgave, bovenop de autonome toename van de taakstelling, is er in principe sprake van een uitbreiding van de taakstelling voor Tiel. Het gaat hierbij dan hoogstwaarschijnlijk om een uitbreiding van tijdelijke huisvesting voor statushouders.

Wij kiezen er expliciet niet voor om op dit moment concrete locaties te benoemen. Dit zou onnodige onduidelijkheid met zich meebrengen aangezien er nog niet bekend is in hoeverre hier noodzaak voor is.

In onderstaand schema zijn de mogelijkheden op hoofdlijnen geschetst met een indicatie van de investering. Let wel: dit geeft enkel een beeld op hoofdlijnen. Momenteel lopen er verschillende onderzoeken vanuit het Ministerie, waarbij gekeken wordt naar verschillende soorten huisvesting, die bij kunnen dragen in de vraag naar huisvesting van asielzoekers. Daarbij gaat het specifiek om tijdelijke huisvesting én om onzelfstandige vormen van huisvesting.

Soort huisvesting	Reguliere huurwoning corporatie	Reguliere huurwoning particulier	Verbouw bestaand vastgoed	Semi-permanente bebouwing	Definitieve (extra) woning
Indicatie investering / kosten voor gemeente	€ 0,-	€ 0,-	10.000-30.000 per bewoner	20.000 – 30.000 per bewoner uitgaande van 2persoonsunits	100.000-200.000 Afhankelijk van grondwaarde
Overige	-		Exploitatiekosten Beheerskosten Eventuele huur	Exploitatiekosten Beheerskosten Eventuele huur	Hierbij zou mogelijk een corporatie interesse hebben om het vastgoed over te nemen

- Bij deze opzet is geen rekening gehouden met exploitatie en beheer. Dit maakt een belangrijk onderdeel uit van de totale kosten.
- Voor tijdelijke huisvesting heeft het Rijk een zogenaamde ZGGA regeling ingevoerd, waarbij voor maximaal een half jaar een bijdrage van € 100,- per week per statushouder wordt vergoed aan de gemeente.
- De aanschaf van meubilair/inventaris vraagt bij al deze varianten aandacht en kosten. Indicatief bedraagt dit € 1500,- tot € 4000,-. Hierbij wordt uitgegaan van voornamelijk tweedehands goederen en kan (deels) ook raambekleding en vloerafwerking worden betaald.
- Hierbij is nog geen rekening gehouden met ambtelijke dan wel externe inzet voor communicatie,

- organisatie, etc.
- Alle kosten zijn exclusief BTW

Onderwijs

Het Lingecollege heeft een internationale schakelklas waar nieuwkomers (kinderen met een vluchtelingenachtergrond, maar ook kinderen van economische migranten) een jaar lang intensief taalonderwijs volgen. De Internationale Schakelklas heeft een regionale functie. Begin dit schooljaar is het aantal leerlingen in de ISK flink gestegen, waardoor een behoorlijk druk ligt op het ISK. Zowel op lokaal niveau (huisvesting) als op het niveau passend onderwijs regionaal wordt gezocht naar een oplossing.

Er vindt een verkenning plaats met het basisonderwijs en het Samenwerkingsverband passend onderwijs om op korte termijn een passende onderwijsvoorziening voor nieuwkomers te realiseren.

Inburgering

Statushouders zijn zelf verantwoordelijk voor hun inburgering en kunnen hiervoor een lening aanvragen bij DUO. Partijen zoals het ROC Rivior, Stichting Vluchtelingenwerk en particuliere organisaties bieden inburgeringcursussen aan.

Hulpaanbod

Statushouders kunnen gebruik maken van de voorzieningen die er zijn in Tiel. Denk aan Jeugdzorg, WMO, participatiewet, de publieke gezondheidszorg. Bij toename van statushouders is het een reële verwachting dat de druk op deze voorzieningen toeneemt.

Jeugdwet

Er dient rekening te worden gehouden met een hogere instroom van cliënten van de Jeugdwet. Het budget Jeugdwet is voor 2016 ruim 10% lager dan voor 2015.

Stichting Vluchtelingewerk

De bijdrage van Gemeente Tiel aan Stichting Vluchtelingewerk Oost Nederland (SVON) bestaat deels uit een vaste bijdrage en een bijdrage per traject/vluchteling. Per vluchteling ontvangt de gemeente circa € 1.000,- voor begeleiding van het AZC naar huisvesting. Dit bedrag ontvangt de gemeente vanuit het Rijk en geeft dit 1-op-1 door aan Vluchtelingenwerk. Naast deze hoofdelementen bestaan er nog enkele relevante, maar voor dit overzicht ondergeschikte bijdragen, die gemeente 'doorgeeft' aan Stichting Vluchtelingenwerk.

Vrijwillige acties

Het is goed om te benoemen dat naast regelingen en organisaties er ook acties vanuit de bevolking worden georganiseerd, burgerinitiatieven. Daarbij wordt de gemeente voornamelijk gevraagd om te ondersteunen bij het vinden of beschikbaar stellen van vastgoed voor het opslaan, verwerken en verspreiden van goederen. Gemeente Tiel is hiervoor ook gevraagd om te ondersteunen.

Gemeentelijke organisatie

Bestuurlijk zijn meerdere portefeuilles betrokken bij dit vraagstuk. In het college is afgesproken dat burgemeester Beenakker hierin de voortrekkersrol heeft.

Ambtelijk is een werkgroep samengesteld. Hierin worden de in deze brief beschreven acties opgepakt. Zo wordt er onder meer met Stichting Vluchtelingenwerk afgestemd over mogelijkheden binnen Tiel en welke financiering hierbij mogelijk is. Ook vindt er afstemming plaats met de woningbouwcorporaties om te komen tot duidelijk afspraken en mogelijkheden voor het huisvesten van statushouders. Daarnaast wordt er gesproken met marktpartijen over welke mogelijkheden zij zien in het huisvestingsvraagstuk. Met Stichting Vluchtelingenwerk zijn de lijnen kort.

Op basis van deze en andere activiteiten wordt verkend welke huisvestingsmogelijkheden er zijn, zodat die vervolgens met elkaar in een totaalbeeld vergeleken kunnen worden op inhoud en consequenties.

Het vraagstuk kent vele facetten, van WMO en onderwijs tot bestemmingsplan en communicatie. Het aantal betrokken partijen extern is niet gering. En de publieke opinie vraagt om zorgvuldigheid en goede voorbereiding bij elke activiteit op dit vraagstuk. Om die reden vindt er continu afstemming plaats, bestuurlijk en ambtelijk, om tot integrale en snelle afwegingen te kunnen komen. De urgentie en ook de gevoeligheid van het vluchtelingenvraagstuk in de samenleving staat goed op het netvlies.

4. Overige

Lijst leegstaande Rijksgebouwen; voormalig Gerechtsgebouw Tiel

Aan de gemeente Tiel is in een brief van het ministerie voorgesteld om eventueel gebruik te kunnen maken van het voormalige gerechtsgebouw in Tiel. De gemeente heeft de omwonenden per brief geïnformeerd over de situatie (bijlage 4). De gemeente heeft dit voorstel nog in onderzoek.

In algemeenheid kan over het tijdelijk gebruik van (leegstaand) vastgoed aangegeven worden dat technisch in nagenoeg alle panden met de nodige aanpassingen huisvesting gerealiseerd kán worden. Echter, een afweging over dit specifieke pand dient in breder perspectief gemaakt te worden. Daarbij worden ieder geval de volgende aspecten betrokken; aantallen, type statushouders (alleenstaanden of gezinnen), termijnen, locatie, investering, exploitatie, beheer en natuurlijk draagvlak.

Separaat, vooruitlopend reageren op het voorstel over gebruik van de voormalige rechtbank, lijkt ons zodoende niet verstandig. De afweging rondom het al dan niet ingaan op het voorstel om dit pand te gebruiken voor tijdelijke huisvesting van asielzoekers nemen wij mee in een integrale verkenning van de mogelijkheden in Tiel voor de extra huisvesting van statushouders.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders
de secretaris,

mr. M.A.J. Oosterwijk

de burgemeester

ir. J. Beenakker

Bijlage(n):

1. Schriftelijke vragen raadslid Van Gurp, d.d. 8 oktober 2015
2. Brief minister Blok
3. Begrippen
4. Brief aan omwonenden voormalige rechtbank

Aan de voorzitter van de raad

Tiel, 8 oktober 2015

onderwerp: schriftelijke vraag aan het college ex artikel 41 RvO inzake vluchtelingenvraagstuk

Geachte voorzitter,

Tijdens de raadsvergadering van 23 september jl. is er door het college mondelinge informatie gegeven over de activiteiten die het college ontplooit met betrekking tot het vluchtelingenvraagstuk.

Naar aanleiding daarvan heb ik geopperd om te inventariseren welke informatiebehoefte er bij de raad is om te kunnen bespreken wat de gemeente kan doen.

Daartoe is een concept-schriftelijke vraag ex artikel 41 van het Reglement van Orde (RvO) voor een reactie voorgelegd aan alle fracties. Unaniem hebben de fracties hierop positief gereageerd.

De schriftelijke vraag voor het college, luidt als volgt:

"Wat kan de gemeente Tiel bij het vluchtelingenvraagstuk betekenen op het gebied van huisvesting, begeleiding zoals onderwijs en het faciliteren/doorverwijzen van hulpaanbod uit de samenleving".

Ik heb mij bewust beperkt tot één hoofdvraag zonder details om uiteindelijk invulling vanuit ieders (politieke) achtergrond mogelijk te maken en daarmee ook binnen de raad tot eigen (zo mogelijk breed gedragen) uitspraken te komen, waarmee het college verder aan de slag kan.

De schriftelijke vraag omvat ook het verzoek om deze aan de orde te stellen in de vergadering van het presidium van 13 oktober a.s. met daaraan gekoppeld de vraag aan het presidium om het onderwerp: vluchtelingenvraagstuk toe te voegen aan de voorlopige agenda van de raadsvergadering d.d. 28 oktober 2015. Bij dit agendapunt kan dan de schriftelijke vraag en de eventuele schriftelijke antwoorden van het college, betrokken worden. Ook dit voorstel wordt unaniem door alle fracties gesteund.

Met vriendelijke groet,

w.g.

Bart van Gulp, raadslid namens de VVD

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Wonen en Bouwen**
Directie Woningmarkt

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
Nederland

Kenmerk
2015-0000578394

Uw kenmerk

Datum 2 oktober 2015
Betreft Huisvesting van vergunninghouders

Bijlage(n)
Overzicht
Rijksvastgoedbedrijf,
Factsheet Opnieuw Thuis

Tijdens het debat op 2 september jl. heb ik uitgebreid met uw Kamer van gedachten gewisseld hoe op een verstandige manier omgegaan kan worden met de huidige toename in de behoefte aan huisvesting voor vergunninghouders. Ook in het debat tijdens het vragenuurtje van 22 september jl. kwam dit punt aan de orde. In deze debatten heeft u mij een aantal suggesties voor maatregelen aan de hand gedaan.

Ik heb toegezegd met ondermeer gemeenten, corporaties en VluchtelingenWerk Nederland in gesprek te gaan en u uiterlijk 1 november te informeren welke mogelijkheden concreet zijn te realiseren. Gezien de politieke en maatschappelijke urgentie rond het vluchtelingenvraagstuk, zowel in Europees verband als binnen Nederland, heb ik ervoor gekozen om uw Kamer voor de begrotingsbehandeling Wonen & Rijksdienst reeds te informeren over de stand van zaken. Deze brief is daarmee uitdrukkelijk bedoeld als een tussenrapportage. Op veel onderdelen werk ik met partners aan de verdere concrete vormgeving en zal hier in een later stadium op terugkomen.

Zoals bij u bekend is, werkt het kabinet op dit moment aan de brede aanpak van de vluchtelingenproblematiek. In dit kader wordt door mij een nadere uitwerking gegeven aan oplossingen gericht op huisvesting van vergunninghouders. In deze brief ga ik ook op deze stand van zaken in.

Veel lopende initiatieven in de huisvesting van vergunninghouders

Voordat ik op aanvullende maatregelen inga, vind ik het van groot belang te benadrukken dat onder de huidige regelgeving er al veel mogelijk is, en dat gemeenten, corporaties maar bijvoorbeeld ook individuele burgers binnen deze kaders de nodige initiatieven ontplooiën. Het Platform Opnieuw Thuis bundelt deze initiatieven, draagt ze actief uit en benoemt de succesfactoren. Corporaties beschouwen het huisvesten van vergunninghouders als onderdeel van hun reguliere taak en dragen dit ook actief uit, in woord en daad. In de afgelopen periode heeft de sector ook bewezen een belangrijke rol te spelen bij deze huisvesting. Ook nu, met een oplopende taakstelling, zijn gemeenten samen met corporaties actief in het vinden van nieuwe wegen. Zo zetten steeds meer corporaties leegstaand vastgoed in. Hierbij kan het gaan om tijdelijk leegstaande studentenhuisvesting maar er wordt ook leegstaand zorgvastgoed benut. Soms

wordt de sloop van panden uitgesteld en worden deze benut voor huisvesting. Andere corporaties besluiten tot een tijdelijke stop op verkoop van woningen of zetten mobiele woonunits in.

**Directoraat-Generaal
Wonen en Bouwen**
Directie Woningmarkt

Naast de vele initiatieven van individuele corporaties lopen er ook diverse initiatieven waarin partijen in gezamenlijkheid aan oplossingen werken. Zo heeft het Platform Opnieuw Thuis in samenwerking met Kences, de koepel van studentenhuisvesters, een onderzoek gedaan onder dertien studentenhuisvesters met in totaal ca. 80.000 wooneenheden voor studenten. Zij staan allen open voor huisvesting van vergunninghouders die de mogelijkheid en intentie hebben om een studie vanaf MBO-niveau te volgen, sommige ook voor niet studerende jongeren. In veel plaatsen wordt nu in samenwerking met het COA gekeken welke vergunninghouders daar voor in aanmerking komen. Twintig Brabantse corporaties trekken gezamenlijk op en zijn in gesprek met de colleges van B&W in hun werkgebied over wegen om extra huisvestingsmogelijkheden te realiseren. Verder organiseert het Platform Opnieuw Thuis in de komende periode onder leiding van de ambassadeur Marco Florijn in alle twaalf provincies conferenties met professionals en bestuurders.

Datum
2 oktober 2015

Kenmerk
2015-0000578394

Ik wijs ook op de mogelijkheid die door middel van het Zelf Zorg Arrangement (ZZA) wordt geboden. Zoals aangekondigd in een brief van de VNG van 16 september 2015 wordt dit verder uitgebreid met het Gemeentelijk Zelf Zorg Arrangement (GZZA) waar, vooruitlopend op reguliere plaatsing, gemeenten alvast het COA helpen te ontlasten door het tijdelijk opnemen van de alhier ondergebrachte personen. Bij deze regeling gaat de gemeente op zoek naar woonruimte voor de vergunninghouder en neemt de gemeente de verantwoordelijkheid voor de inrichting en het beheer van de woonruimte over. Het COA betaalt de gemeente een tegemoetkoming in de kosten van deze wooncomponent. De andere componenten (eet- en zakgeld) worden rechtstreeks aan de vergunninghouder verstrekt.

In het debat met uw Kamer op 2 september jl. kwam overigens uitdrukkelijk de zorg naar voren dat de oplopende instroom van vergunninghouders kan leiden tot verdringing op de sociale huurwoningmarkt, in met name schaarstegebieden. Mensen die al langere tijd zoeken naar een sociale huurwoning zullen hierdoor geconfronteerd worden met nog langere wachttijden, zo was de vrees. Ik heb in dit debat aangegeven dat de sociale huurwoningvoorraad is bestemd voor mensen met een laag inkomen en voor specifieke doelgroepen, waaronder de vergunninghouders. Ik heb ook aangegeven dat de voorraad in principe groot genoeg is om deze groep te huisvesten. Wel moet daarbij worden opgemerkt dat veel sociale huurwoningen worden gehuurd door mensen met een hoger inkomen, die niet tot doelgroep behoren. Om dit scheefwonen tegen te gaan en de doorstroming te verbeteren heb ik al de nodige maatregelen genomen. Ik noem de inkomensafhankelijke huurverhoging, de toewijzingsgrens voor de sociale huursector en de verplichting om passend toe te wijzen. Verder werk ik momenteel aan een wetsvoorstel dat die doorstroming nog verder op gang kan brengen. Onderdeel van dit voorstel is de verruiming van de mogelijkheden voor tijdelijke huurcontracten. Deze verruiming is ondermeer gericht op starters op de huurmarkt (jongeren) en ook grote gezinnen.

Met deze verruiming is de doorstroming op de huurmarkt in algemene zin gebaat, maar ook specifiek bij de huisvesting van vergunninghouders kunnen deze instrumenten van betekenis zijn.

Maar ook een aanvullende aanpak

Hierboven is toegelicht dat er reeds veel kan, én ook veel gebeurt op het punt van huisvesting van vergunninghouders en dat er ook de nodige maatregelen zijn genomen om de doorstroming uit de sociale huursector te bevorderen. Het kabinet beseft echter dat desondanks op korte termijn gemeenten met een snelle oploop in de vraag naar huisvesting door vergunninghouders worden geconfronteerd. Kern van het asielbeleid is om vergunninghouders zo snel mogelijk uit de COA-opvang te geleiden naar een plek in de Nederlandse samenleving, en zo snel mogelijk toegang tot integratie en werk te bieden. Alleen op deze manier is het ook mogelijk om de instroom aan nieuwe vluchtelingen op te kunnen blijven vangen. Daarom verkent het kabinet ook onconventionele oplossingen.

Daartoe onderzoekt het kabinet momenteel een zogenaamde 'huisvestingsvoorziening'. Dit houdt in dat vergunninghouders die uit het COA uitstromen worden gehuisvest in woonruimte waarbij niet altijd sprake hoeft te zijn van een zelfstandige woning. Deze huisvesting kan dus in de vorm van demontabele bouw op braakliggende grond, in leegstaande kantoren en ander vastgoed, of andere kleine, innovatieve concepten. Een dergelijke huisvestingsvoorziening past binnen de huidige regelgeving. Op deze wijze kan door gemeenten voldaan worden aan de taakstelling op grond van de Huisvestingswet en wordt invulling gegeven aan de urgente status van vergunninghouders. Overigens kan dergelijke huisvesting ook openstaan voor andere woningzoekenden dan alleen vergunninghouders.

Op deze manier kan – in aanvulling op alle huidige initiatieven – door corporaties, en gemeenten maar ook marktpartijen veel extra huisvestingscapaciteit worden gerealiseerd. Door het gebruik van de huisvestingsvoorziening kan de instroom van statushouders opgevangen worden, de wachttijd in de COA-opvang worden verkort en kan tegelijkertijd de bestaande voorraad sociale huurwoningen ontzien worden. Zo kan het stelsel van sociale huisvesting voor alle woningzoekenden toegankelijk worden gehouden.

Gemeenten kunnen gebruik maken van de huisvestingsvoorziening als de huisvestingssituatie hier aanleiding toe geeft. Met name op krappe woningmarkten met reeds veel reguliere vraag naar sociale huurwoningen, kan de huisvestingsvoorziening van betekenis zijn. In gebieden met minder druk op de sociale huur, kan mogelijk volstaan worden met (kamergewijze) huisvesting in de reguliere voorraad. Daarnaast is van belang dat de inzet van deze voorziening mogelijk lagere kosten voor huisvesting met zich meebrengt dan dat huisvesting in een reguliere huurwoning zou betekenen. Het kabinet komt hier in de volgende rapportage op terug en zal dan een integraal beeld schetsen van de kosten, inclusief de rol van gemeenten.

Schaarste kan zo gericht worden aangepakt en budgettair kan dit leiden tot een minder hoge stijging van de kosten dan in het geval van zelfstandige huisvesting (beperking van uitgaven voor huurtoeslag daar waar het om onzelfstandige huisvesting gaat en beperking van uitgaven aan bijstand voor zover de nieuwe kostendelersnorm door gemeenten onverkort wordt toegepast).

**Directoraat-Generaal
Wonen en Bouwen**
Directie Woningmarkt

Datum
2 oktober 2015

Kenmerk
2015-0000578394

Om de huisvestingsvoorziening te ondersteunen, kan langs verschillende lijnen aan de uitwerking ervan worden bijgedragen. In opdracht van Platform Opnieuw Thuis richt de VNG een ondersteuningsteam in dat gemeenten moet helpen. Vanuit dat kader kan worden ingezet op gerichte ondersteuning.

**Directoraat-Generaal
Wonen en Bouwen**
Directie Woningmarkt

Datum
2 oktober 2015

Kenmerk
2015-0000578394

Het Rijksvastgoedbedrijf is bezig met de screening van haar portefeuille op mogelijkheden voor huisvesting van vluchtelingen. Primair wordt daarbij gezien in hoeverre het leegstaand vastgoed geschikt is voor gebruik door het COA als opvang voor asielzoekers. Indien dit niet het geval is, zal aan de hand van een quick scan worden beoordeeld of de leegstaande gebouwen getransformeerd kunnen worden ten behoeve van huisvesting vergunninghouders. De focus daarbij komt te liggen op mogelijkheden voor onzelfstandige huisvesting. In het algemeen is de inzet van het Rijksvastgoedbedrijf af te stoten vastgoed te verkopen. Gezien de urgentie om op korte termijn (onzelfstandige) huisvesting voor vergunninghouders te realiseren, is het Rijksvastgoedbedrijf bereid om leegstaand vastgoed tijdelijk te verhuren. Het Rijksvastgoedbedrijf zal hiervoor met een gemeente die een forse taakstelling heeft een huurovereenkomst kunnen afsluiten. Het blijft daarbij de verantwoordelijkheid van gemeenten om vergunninghouders te huisvesten. Het ligt voor de hand dat de gemeente voor het beheer en de exploitatie (verhuur aan vergunninghouders) een geschikte partij vindt. Dit kan een marktpartij zijn of een corporatie. In de bijlage bij deze brief treft u een overzicht aan dat door het Rijksvastgoedbedrijf is opgesteld met een overzicht voor huisvesting van asielzoekers en vergunninghouders in leegstaand rijksvastgoed. In het overzicht staan de locaties waarover het Rijksvastgoedbedrijf met COA reeds afspraken heeft gemaakt over de huisvesting van asielzoekers. Het is aan het COA om gemeenten te informeren over de locaties waarover definitieve besluitvorming tussen het Rijksvastgoedbedrijf en COA nog moet plaats vinden.

Met gebruikmaking van een experimenteerbepaling in het Besluit toegelaten instellingen volkshuisvesting (BTIV) zal ik het beheer van een huisvestingsvoorziening door corporaties mogelijk maken. Onder de huidige woningwet mogen corporaties dit namelijk niet als het gebouwen betreft die niet in eigendom van de corporatie zijn. Omdat ook commerciële partijen geïnteresseerd kunnen zijn in dit beheer zal de gemeente via een markttoets moeten inventariseren of er andere partijen dan corporaties belangstelling hebben deze taak uit te voeren. De markttoets kan snel doorlopen worden en ziet alleen toe op de werkzaamheden. Er is geen toets op het rendement zoals bij niet DAEB investeringen. De activiteit (het beheer) is een DAEB activiteit.

Daarnaast zal in overleg met VNG en IPO gezien worden hoe regionale samenwerking bevorderd kan worden. Het ontwikkelen van een eenvoudig en uniform systeem van herverdeling van de huisvestingstaakstelling tussen gemeenten kan hierbij helpen. De kern daarvan kan zijn dat een deel van de taakstelling tegen een vast bedrag per vergunninghouder kan worden overgeheveld naar een andere gemeente. Hoewel dit nu ook al mogelijk is, wordt hier nog weinig gebruik van gemaakt. Bekeken wordt daarom of vanuit het Rijk hier een helpende hand kan worden geboden.

Met bovenbeschreven aanpak kan door gemeenten, corporaties en andere partijen op korte termijn veel extra huisvestingscapaciteit worden gegenereerd. Het kabinet kijkt op dit moment naar de mogelijkheden van de inzet van aanvullende prikkels voor betrokken partijen op de middellange termijn om tijdig

voldoende huisvesting beschikbaar te krijgen. Het kabinet zal hierover het gesprek met betrokken partijen aangaan om te komen tot nadere bestuurlijke afspraken.

**Directoraat-Generaal
Wonen en Bouwen**
Directie Woningmarkt

Uitvoering moties en toezeggingen van het AO van 2 september

In het AO van 2 september jl. heb ik toegezegd om in samenspraak met ondermeer VNG, VluchtelingenWerk Nederland en Aedes mogelijkheden voor een aantal aanvullende maatregelen in kaart te brengen. Tevens heeft uw Kamer mij in een aantal moties verzocht verschillende mogelijkheden voor de snelle realisatie van huisvesting te onderzoeken. Ik ga hieronder in op de stand van zaken. Ik zie deze maatregelen in de context van de hierboven genoemde huisvestingsvoorziening.

Datum
2 oktober 2015

Kenmerk
2015-0000578394

Zo heb ik toegezegd te bezien of de huidige verdeelsleutel, zoals genoemd in de Huisvestingswet, gewijzigd kan worden zodat naast inwonertal ook andere kenmerken zoals bevolkingssamenstelling, de arbeidsmarktsituatie en de beschikbaarheid van woningen meegewogen wordt. Er is in het verleden al enige malen, samen met gemeenten en provincies, onderzoek gedaan naar alternatieven, maar tot op heden is de huidige verdeelsleutel gehandhaafd. Het is moeilijk om een andere (eerlijker en logischer) verdeelsleutel te bedenken die niet op weerstand zal stuiten. Bovendien is deze wijze van verdeling eenvoudig en transparant en is het benodigde cijfermateriaal onomstreden. Zoals hierboven aangegeven wordt er wel nagedacht over een vrijwillig uniform herverdelingssysteem. Een mogelijkheid die ook nu past binnen de huisvestingswet, maar nog niet of nauwelijks wordt benut. Dit zou gemeenten meer armslag bieden om waar nodig tot een efficiëntere verdeling van de taakstelling voor huisvesting van vergunninghouders over gemeenten te komen.

Een tweede toezegging betrof de mogelijkheid te bezien om de voorrangsregeling voor vergunninghouders in de Huisvestingswet af te schaffen. Met het onderzoeken van de huisvestingsvoorziening wil ik invulling aan deze toezegging te geven. Zoals eerder in deze brief aangegeven, zal de huisvestingsvoorziening ervoor kunnen zorgen dat door gemeenten voldaan kan worden aan de taakstelling op grond van de Huisvestingswet terwijl tegelijkertijd de sociale huurwoningvoorraad kan worden ontzien en hebben vergunninghouders niet langer een urgente status voor een reguliere sociale huurwoning. Verder is het zo dat op basis van de Huisvestingswet voorrang gegeven kan worden aan woningzoekenden (dat geldt niet alleen voor vergunninghouders maar voor alle Nederlanders) met een economische binding aan een gemeente. Dit is relevant bij het vinden van werk.

Een aantal moties en toezeggingen betreft de inzet om tot nieuw aanbod van woonruimte te komen. De motie van het lid Ronnes (CDA) verzoekt mij om bij huisvesting van vergunninghouders uit te gaan van toewijzing van onzelfstandige woonruimte. De huisvestingsvoorziening kan hieraan invulling geven. In de motie van de leden Voordewind en Schouten (CU) is mij verzocht onderzoek te doen naar co-housing. Co-housing van met name jonge vergunninghouders is goed mogelijk. Dit gebeurt ook bij bijvoorbeeld studenten. Onder de groep vergunninghouders bevindt zich een grote groep eenpersoons huishoudens. Een oplossing kan zijn om meerdere personen in een (leegstaande) eengezinswoning te plaatsen. Bij de bijstandsverlening is per 1 januari 2015 de kostendelersnorm van toepassing waarbij de woonlasten worden gedeeld, omdat hierdoor ook minder kosten worden gemaakt. Het Platform Opnieuw Thuis heeft een factsheet

over dit onderwerp opgesteld. Hier staan de consequenties en aandachtspunten op vermeld. Dit factsheet is als bijlage bij deze brief bijgevoegd.

**Directoraat-Generaal
Wonen en Bouwen**
Directie Woningmarkt

In de motie van de leden Voordewind en Schouten (CU) wordt verzocht om in overleg te treden met VluchtelingenWerk Nederland om particuliere opvang van vluchtelingen te onderzoeken. Dit is inmiddels gebeurd. Ik trek hier de conclusie uit dat op basis van ervaringen uit voorgaande jaren opvang door particulieren niet zonder problemen is. Het huisvesten van vergunninghouders bij mensen thuis leidt tot versnippering en beperkte mogelijkheid voor professionele ondersteuning. Ook blijkt het snel tot conflicten tussen vergunninghouder en degene die onderdak verleent te kunnen leiden door cultuurverschillen en de beperking van privacy die ermee gepaard gaat. Ondanks deze problematiek verken ik deze mogelijkheid verder op eventuele gevolgen voor ondermeer huurtoeslag, uitkeringen en fiscale effecten. VluchtelingenWerk Nederland gaf aan wel voorstander te zijn van andere vormen van snelle uitstroom uit COA-centra zoals de eerder beschreven ZZA en GZZA.

Datum
2 oktober 2015

Kenmerk
2015-0000578394

Ik heb ook toegezegd de mogelijkheden te bezien voor demontabel bouwen, kantoortransformatie en kleiner en goedkoper bouwen. Voor de eerste twee onderdelen geldt dat deze onderdeel kunnen zijn van de huisvestingsvoorziening. Verder is in dit kader van belang dat verhuurders gebruik kunnen maken van de heffingsvermindering op verhuurderheffing in geval van transformatie van leegstaand vastgoed naar zelfstandige huurwoningen. Ten aanzien van kleiner en goedkoper bouwen geldt dat dit alleen op de langere termijn een optie is. Ik ben ook voornemens om op korte termijn met IVBN en Vastgoedbelang als vertegenwoordigers van de particuliere verhuurders te bespreken wat zij kunnen betekenen bij huisvesting van vergunninghouders.

In de motie van het lid Monasch wordt de regering verzocht om, samen met gemeenten, verhuurders, bouwers en andere direct betrokkenen, voor eind oktober 2015 met een plan van aanpak te komen hoe concreet de toename van deze vraag kan worden opgevangen, waarbij de wachttijd van andere woningzoekenden niet zal toenemen. Met deze brief geef ik een eerste invulling aan deze motie, door middel van het bieden van een tussenstand.

De minister voor Wonen en Rijksdienst,

drs. S.A. Blok

Bijlage 3 Begrippen

Volgens de Dikke van Dale (editie 2008):

Asielzoeker:

iemand die asiel (bescherming) zoekt buiten zijn eigen land

Statushouder:

een asielzoeker met een voorlopige of voorwaardelijke verblijfsvergunning

Vluchteling:

een persoon die op de vlucht is of gaat

Verblijfsstatus:

status van asielzoekers (variërend van voorlopige vergunning tot verblijf tot verblijf tot erkenning als vluchteling en recht op gezinshereniging)

Verblijfsvergunning:

door een staat aan een buitenlander verstrekte vergunning om gedurende een bepaalde periode in die staat te verblijven.

Verblijfstitel:

rechtsgrond voor het mogen verblijven in een land

Aan de bewoners in de omgeving van het
gerechtsgebouw

Achterweg 2, 4001 MV Tiel
Postbus 6325, 4000 HH Tiel
Telefoon: (0344) 637 111
Telefax: (0344) 637 299
E-mail: gemeente@tiel.nl
Internet: www.tiel.nl

Doorkiesnummer: (0344)

Tiel : 8 oktober 2015
Kenmerk : Team Advies - communicatie
Onderwerp : Gerechtsgebouw mogelijk tijdelijke huisvesting statushouders

Geachte heer, mevrouw,

Dagelijks leest, hoort of ziet u berichten in de media over vluchtelingen: over de tocht naar een veilig heenkomen in Europa, over noodopvanglocaties in allerlei plaatsen en de huisvesting van vluchtelingen met een verblijfsstatus (statushouders).

De rijksoverheid heeft een lijst van leegstaande overheidsgebouwen bekend gemaakt, die mogelijk geschikt zouden kunnen zijn voor tijdelijke huisvesting van statushouders. Op deze lijst staat ook het gerechtsgebouw aan de Nieuwe Tielseweg in uw buurt. De Rijksgebouwendienst heeft de gemeente hierover geïnformeerd, biedt het pand aan de gemeente aan en laat het initiatief bij de gemeente om dit pand eventueel te gaan gebruiken voor de tijdelijke huisvesting.

De komende tijd oriënteren wij ons op de mogelijkheden van dit en andere leegstaande gebouwen voor eventuele tijdelijke huisvesting van statushouders in afwachting van definitieve woonruimte.

Mocht het gerechtsgebouw én de omgeving inderdaad geschikt blijken te zijn, dan informeren wij u daarover en gaan wij tijdig met u in gesprek over eventuele beheersmaatregelen.

Heeft u naar aanleiding van deze brief vragen, dan kunt u vanaf maandag 12 oktober 11.00 uur contact met ons opnemen via het algemene nummer, (0344) 637 111. Eerder is helaas niet mogelijk omdat we vrijdag 9 oktober niet open zijn voor publiek. Ook zijn we niet telefonisch/per mail bereikbaar vanwege werkzaamheden aan het computernetwerk.

Ik ga er vanuit u hiermee voor dit moment geïnformeerd te hebben. Zodra meer bekend is, hoort u dat van ons.

Met vriendelijke groet,

Ir. J. Beenakker,
burgemeester